

ODPIS

Sygn. akt VIII U 3458/15

WYROK

W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 listopada 2016 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie : Przewodniczący SSO Maciej Nawrocki

Protokolant st. prot. sąd. Magdalena Pelz

po rozpoznaniu w dniu 10 listopada 2016 r. w Poznaniu

odwołania **J. G.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.

z dnia 23 października 2015r. znak: (...)

sprostowanej postanowieniem z dnia 25 listopada 2015r.,

znak: (...)

w sprawie **J. G.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.

o wysokość świadczenia

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującemu od dnia 1 września 2015r. prawo do emerytury ustalonej na podstawie art. 26 w związku z art. 55a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

/-/ Maciej Nawrocki

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 23 października 2015 r., znak (...), **sprostowaną postanowieniem z dnia 25 listopada 2015 r.**, znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P., na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 887 ze zm.; dalej: ustawa emerytalno-rentowa), po rozpoznaniu wniosku z dnia 23 września 2015 r., odmówił J. G. ponownego ustalenia wysokości emerytury.

Uzasadniając organ rentowy wskazał, iż dnia 23 września 2015 r. wnioskodawca zwrócił się o przyznanie emerytury. Organ rentowy ustalił, że na wniosek z dnia 10 marca 2011 r., decyzją z dnia 25 kwietnia 2011 r. przyznano odwołującemu emeryturę. W związku z powyższym organ rentowy odmówił prawa do emerytury kapitałowej, ponieważ wniosek o emeryturę w wieku powszechnym złożono dnia 10 marca 2011 r. i J. G. nie kontynuował ubezpieczenia po osiągnięciu wieku emerytalnego. Ponadto Zakład przyjął za udowodnione 32 lata, 1 miesiąc i 15 dni

okresów składkowych oraz 2 lata, 8 miesięcy i 29 dni okresów nieskładkowych, co łącznie stanowi 34 lata, 10 miesięcy i 14 dni. /vide: decyzja w aktach ZUS/

Dnia 30 października 2015 r., w formie i terminie przewidzianym prawem, **J. G.** złożył odwołanie od powyższej decyzji.

W uzasadnieniu podniósł, iż organ rentowy wydając decyzję nie uwzględnił kontynuowania prowadzenia działalności gospodarczej po dniu 10 marca 2011 r., aż do dnia 24 kwietnia 2011 r. Podleganie ubezpieczeniom społecznym stwierdza także decyzja ZUS z dnia 14 lipca 2011 r. Natomiast pismem z dnia 29 czerwca 2011 r. organ rentowy poinformował odwołującego, że nie złożył deklaracji za kwiecień 2011 r., co będzie skutkowało naliczeniem składki z urzędu oraz kary dodatkowej. Ponadto dnia 28 kwietnia 2011 r. odwołujący zwrócił się o przeliczenie wysokości emerytury z uwzględnieniem okresu zatrudnienia od dnia 1 stycznia 2011 r. do dnia 24 kwietnia 2011 r. Odwołujący nadmienił także, iż staż pracy ustalony w skarżonej decyzji do dnia 24 kwietnia 2011 r. jest prawidłowy. /vide: odwołanie k. 2 akt/

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, przytaczając argumentację prawną i faktyczną zaprezentowaną w zaskarżonej decyzji. Dodatkowo organ rentowy wskazał, iż odwołujący opłacał składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z tytułu działalności gospodarczej do dnia 24 października 2010 r. Po tej dacie figurował jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność do dnia 24 kwietnia 2011 r., ale nie opłacał składek na ubezpieczenie społeczne, gdyż pobierał zasiłki chorobowe. /vide: odpowiedź na odwołanie k. 14 akt/

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. G. urodził się dnia (...)

Odwołujący od dnia 10 grudnia 1995 r. pobierał rentę II grupy inwalidów, a od dnia 1 lutego 1999 r. przyznano mu rentę z tytułu całkowitej niezdolności na stałe. Po raz pierwszy organ rentowy przyznał odwołującemu rentę inwalidzką II grupy inwalidów decyzją z dnia 18 grudnia 1995 r. Do ustalenia podstawy wymiaru przyjęto wynagrodzenie, które stanowiło podstawę wymiaru składek z 6 lat kalendarzowych, tj. od 1 stycznia 1980 r. do 31 grudnia 1985 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 120,83%. Organ rentowy uwzględnił także 29 lat i 11 miesięcy okresów składkowych oraz 9 miesięcy okresów nieskładkowych.

Dnia 10 marca 2011 r. odwołujący zwrócił się o przyznanie prawa do emerytury, wnosząc o ustalenie jej postawy wymiaru przy uwzględnieniu najkorzystniejszego wariantu.

Decyzją z dnia 7 kwietnia 2011 r. organ rentowy przyznał odwołującemu emeryturę od dnia 25 kwietnia 2011 r., tj. od zaprzestania pobierania zasiłku chorobowego. Do ustalenia podstawy wymiaru przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia, tj. lata 1973-1987, 1991, 1993-1994, 2008-2009. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł **85,05%**. Zakład uwzględnił także **32 lat i 1 miesiąc** okresów składkowych oraz **2 lata i 8 miesięcy** okresów nieskładkowych, na które składają się następujące okresy zatrudnienia i prowadzenia działalności gospodarczej:

- od dnia 3.09.1963 r. do dnia 30.06.1964 r. w Przedsiębiorstwie Państwowym Zakłady (...),
- od dnia 14.09.1964 r. do dnia 16.10.1964 r. w (...) Przedsiębiorstwie (...),
- od dnia 23.10.1964 r. do dnia 10.11.1965 r. w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym Nr (...),
- od dnia 27.04.1966 r. do dnia 18.04.1968 r. odbywanie służby wojskowej,
- od dnia 6.05.1968 r. do dnia 30.11.1986 r. w (...) S.A.,
- od dnia 1.12.1986 r. do dnia 9.12.1995 r. i od dnia 1.01.2008 r. do dnia 24.04.2011 r. okresy prowadzenia działalności gospodarczej.

W załączniku do decyzji organ rentowy wskazał, iż nie jest możliwe obliczenie świadczenia na podstawie art. 26 w związku z art. 55 ustawy emerytalno-rentowej, gdyż po ukończeniu wieku 65 lat odwołujący nie kontynuował ubezpieczenia.

Decyzją z dnia 14 czerwca 2011 r. organ rentowy przeliczył świadczenie od dnia 25 kwietnia 2011 r., tj. od zaprzestania pobierania zasiłku chorobowego. Do ustalenia podstawy wymiaru przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia. Wskaźniki wysokości podstawy wymiaru wyniósł **86,11%**. Zakład uwzględnił także **32 lat i 1 miesiąc** okresów składkowych oraz **2 lata i 8 miesięcy** okresów nieskładkowych.

Dnia 23 września 2015 r. odwołujący zwrócił się z wnioskiem o przeliczenie emerytury na podstawie art. 55a ustawy emerytalno-rentowej, zaznaczając, iż spełnił on warunki niezbędne do przeliczenia świadczenia.

Decyzją z dnia 23 października 2015 r. sprostowaną postanowieniem z dnia 25 listopada 2015 r. organ rentowy odmówił J. G. ponownego ustalenia wysokości emerytury. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, iż na wniosek z dnia 10 marca 2011 r., decyzją z dnia 25 kwietnia 2011 r. przyznano odwołującemu emeryturę. W związku z powyższym Zakład odmówił prawa do emerytury kapitałowej, ponieważ został złożony wniosek o emeryturę w wieku powszechnym w dniu 10 marca 2011 r. i J. G. nie kontynuował ubezpieczenia po osiągnięciu wieku emerytalnego. Ponadto organ rentowy przyjął za udowodnione 32 lata, 1 miesiąc i 15 dni okresów składkowych oraz 2 lata, 8 miesięcy i 29 dni okresów nieskładkowych, co łącznie stanowi 34 lata, 10 miesięcy i 14 dni.

bezsporne; nadto dowód: dokumenty w aktach ZUS

Odwołujący od 1986 r. prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą, z tytułu której był zgłoszony do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych. Decyzją nr (...) z dnia 14 lipca 2011 r. zmieniającą decyzję nr (...) z dnia 24 lutego 2011 r. organ rentowy stwierdził, iż J. G. z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym od dnia 1 stycznia 2008 r. do dnia 24 kwietnia 2011 r., a nie podlega od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 2 lutego 2004 r., od dnia 4 lutego 2004 r. do dnia 30 czerwca 2004 r. i od dnia 1 sierpnia 2004 r. do dnia 31 grudnia 2007 r.

Od dnia 25 kwietnia 2011 r. odwołujący zawiesił prowadzenie działalności gospodarczej. Jednocześnie z tym dniem, organ rentowy odmówił prawa do zasiłku chorobowego na dalszy okres do 28 kwietnia 2011 r.

dowód: decyzja z dnia 14.07.2011 r. (k. 4), deklaracje ZUS DRA (k. 5-6, 9-12), pismo ZUS z dnia 29.06.2011 r. (k. 7), decyzja z dnia 06.05.2011 r. (k. 8), zeznania odwołującego (k. 26)

Wysokość emerytury odwołującego, obliczona zgodnie z art. 26 w zw. z art. 55 ustawy emerytalno-rentowej, przy uwzględnieniu kwoty zwaloryzowanych składek zewidencjonowanych na koncie – 6.385,83 zł, kwoty zwaloryzowanego kapitału początkowego – 502.851,89 zł oraz średniego dalszego trwania życia – 205,00 miesięcy --- wyniosłaby **2.484,09 zł**. Tymczasem obecnie, po waloryzacji od dnia 1 marca 2016 r. odwołujący pobiera emeryturę w kwocie 2.159,30 zł.

dowód: pismo ZUS z dnia 01.06.2016 r. (k. 29-30)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach ZUS i aktach sądowych oraz na podstawie zeznań odwołującego.

Sąd uznał za w pełni wiarygodne **dokumenty** zgromadzone w aktach sprawy oraz w aktach pozwanego organu rentowego. Dokumenty te zostały sporządzone przez osoby do tego powołane w ramach przysługujących im kompetencji oraz w przewidzianej prawem formie. Ponadto ich treść i forma nie były kwestionowane przez strony procesu, a Sąd nie znalazł podstaw, by czynić to z urzędu.

Za wiarygodne Sąd uznał **zeznania odwołującego**, które są logiczne, spójne i znajdują swoje odzwierciedlenie w zebranych w sprawie materiale dowodowym.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie J. G. zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Przedmiotem sporu było to, czy J. G. jest uprawniony do emerytury obliczonej na podstawie art. 26 w zw. z ustawy emerytalno-rentowej.

Zgodnie z art. 26 ust. 1 ustawy emerytalno-rentowej, emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183.

Zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy emerytalno-rentowej, podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185.

Zgodnie z art. 55 ustawy emerytalno-rentowej, ubezpieczonemu spełniającemu warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27, który kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu przewidzianego w tym przepisie wieku emerytalnego i wystąpił z wnioskiem o przyznanie emerytury po dniu 31 grudnia 2008 roku, może być obliczona emerytura na podstawie art. 26, jeżeli jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53.

Zgodnie z art. 55a ust. 1 ustawy emerytalno-rentowej, art. 55 stosuje się również do ubezpieczonego, który miał ustalone prawo do emerytury przed zgłoszeniem wniosku o emeryturę, o której mowa w art. 27.

Zgodnie z art. 27 ustawy emerytalno-rentowej, ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku przysługuje emerytura, jeżeli spełnili łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnęli wiek emerytalny określony w ust. 2 albo 3;
- 2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, z zastrzeżeniem art. 27a.

Spór sprowadza się wyłącznie do wykładni art. 55 i art. 55a ustawy emerytalno-rentowej.

W uchwale z dnia 4 lipca 2013 r. (II UZP 4/13) Sąd Najwyższy uznał jako bezsporne, że dla niektórych osób urodzonych przed 1 stycznia 1949 r. istnieje możliwość obliczenia emerytury według kapitałowych zasad określonych w art. 25 i 26 ustawy emerytalno-rentowej. Sąd Najwyższy przyjął, że ubezpieczony urodzony przed dniem 31 grudnia 1948 r., który po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego kontynuował ubezpieczenie i wystąpił o emeryturę po dniu 31 grudnia 2008 r., ma prawo do jej wyliczenia na podstawie art. 26 w zw. z art. 55 ustawy emerytalno-rentowej, niezależnie od tego czy wcześniej złożył wniosek o emeryturę w niższym wieku emerytalnym lub o emeryturę wcześniejszą (stanowisko wyrażone w tej uchwale podzielone zostało w wyrokach Sądu Najwyższego: z dnia 10 lipca 2013 r., II UK 424/12, z dnia 7 listopada 2013 r., II UK 143/12 oraz z dnia 9 września 2013 r., II UK 23/13).

Data 31 grudnia 2008 r. nie jest obojętna w kontekście obowiązujących regulacji emerytalnych, skoro nowy sposób wyliczania emerytury został wprowadzony od dnia 1 stycznia 2009 r. Ustawodawca wprowadził bowiem co do zasady, emerytury obliczane w wysokości „kapitałowej” dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r. (art. 24-26 ustawy), ponieważ istotny składnik niezbędny do obliczenia ich wysokości, jakim jest kapitał początkowy, ustalano obligatoryjnie jedynie dla wymienionej kategorii ubezpieczonych (urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r. - art. 173 ust.

1 ustawy). Ponadto z art. 183 ustawy emerytalno-rentowej w stosunku do ubezpieczonych urodzonych później (po 31 grudnia 1948 r.) wynika „stopniowalność” obliczania wysokości należnych im emerytur ustalanych w ściśle ustawowo wskazanych proporcjach, wymagających ich obliczenia zarówno według dotychczasowych zasad na podstawie art. 53, jak i według „nowych” zasad wyliczanych metodą „kapitałową” (art. 26), jeżeli ubezpieczeni urodzeni po 31 grudnia 1948 r. osiągnęli lub osiągną wiek uprawniający do emerytury w ciągu (okresie) lat kalendarzowych 2009-2013.

Art. 55 ustawy emerytalno-rentowej jako regulacja szczególna wymaga wykładni ścisłej, uzależnionej wyraźnie od wystąpienia przez ubezpieczonego z wnioskiem o przyznanie emerytury po dniu 31 grudnia 2008 r., który - co do zasady - nie może być rozumiany jako wniosek zmierzający do innego celu niż przyznanie po raz pierwszy emerytury na podstawie art. 27 ustawy emerytalno-rentowej. W szczególności wniosek o przyznanie emerytury na podstawie art. 27 nie może być rozumiany jako wniosek o przeliczenie, ponowne przyznanie tego samego świadczenia lub wniosek o ponowne obliczenie wysokości przyznanej emerytury na podstawie tego przepisu (art. 27) według nowych zasad, jeżeli wcześniej wysokość emerytury (przyznanej na wniosek złożony przed 31 grudnia 2008 r.) została obliczona według dotychczasowych zasad na podstawie art. 27 w zw. z art. 53 ustawy emerytalno-rentowej. Art. 55 ustawy emerytalno-rentowej, umożliwiając ubezpieczonym urodzonym przed 1 stycznia 1949 r. wyliczenie emerytury uzyskanej po ukończeniu wieku powszechnego, według art. 26, „zrównuje” w pewnym sensie sytuację osób urodzonych przed dniem 1 stycznia 1949 r. z sytuacją osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., które - jeśli nabyły prawo do emerytury w niższym wieku emerytalnym albo do tzw. emerytury wcześniejszej - mogą, osiągając powszechny wiek emerytalny, złożyć wniosek o ustalenie prawa do emerytury w powszechnym wieku emerytalnym, wyliczanej według art. 24 ustawy emerytalno-rentowej. W związku z tym przyjął, że jeżeli istnieje możliwość obliczenia emerytury przysługującej ubezpieczonemu na podstawie art. 27 (urodzonemu przed dniem 1 stycznia 1949 r.), który kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu przewidzianego w tym przepisie wieku emerytalnego oraz z wnioskiem o przyznanie emerytury wystąpił po dniu 31 grudnia 2008 r., organ rentowy jest zobowiązany obliczyć należne mu świadczenie emerytalne zarówno według dotychczasowych zasad (art. 27 w zw. z art. 53), jak i według nowych zasad (art. 26 w związku z art. 55), a następnie przyznać mu emeryturę w wyższej wysokości (art. 55 w zw. z art. 100 ust. 1 ustawy) (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2013 r., II UK 143/13).

Dla możliwości zastosowania art. 55 ustawy emerytalno-rentowej zasadnicze znaczenie ma utrzymywanie przez osobę ubiegającą się o ustalenie emerytury na jego podstawie statusu osoby ubezpieczonej (art. 4 ust. 13 ustawy). Status ten zachowują osoby, które przeszły na emeryturę, jeżeli po przyznaniu prawa podlegają obowiązkowym lub dobrowolnym ubezpieczeniom społecznym (art. 13 i 14 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych; t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 963 ze zm.; dalej: ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych).

W konsekwencji, emerytura osób, które spełniły warunki przewidziane w art. 27 ustawy emerytalno-rentowej i pobierały świadczenia na wniosek złożony po dniu 31 grudnia 2008 r. powinna być wyliczona na podstawie art. 53 z uwzględnieniem art. 55 w związku z art. 26 ustawy, jeżeli po ukończeniu wieku 60 lub 65 lat podlegały ubezpieczeniom społecznym obowiązkowo lub dobrowolnie.

Skoro odwołujący kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe po nabyciu prawa do emerytury, czyli po dniu 10 marca 2011 r., czyli podlegał ubezpieczeniom do dnia 24 kwietnia 2011 r. – **co jednoznacznie wynika z decyzji ZUS nr (...) z dnia 14.07.2011 r. (k. 4)** – oraz spełniał warunki, o których mowa w art. 55 ustawy emerytalno-rentowej, w tym złożył wniosek o przyznanie emerytury na podstawie art. 27 ustawy emerytalno-rentowej, po dniu 31 grudnia 2008 r. (konkretnie dnia 10 marca 2011 r.), to przysługuje mu prawo do obliczenia emerytury na podstawie art. 26 w zw. z art. 55a w zw. z art. 55 ustawy emerytalno-rentowej.

Wysokość emerytury odwołującego, obliczona zgodnie z art. 26 w zw. z art. 55 i art. 55a ustawy emerytalno-rentowej, przy uwzględnieniu kwoty zwaloryzowanych składek zewidencjonowanych na koncie – 6.385,83 zł, kwoty zwaloryzowanego kapitału początkowego – 502.851,89 zł oraz średniego dalszego trwania życia – 205,00 miesięcy --- wyniosłaby **2.484,09 zł**. Tymczasem obecnie, po waloryzacji od dnia 1 marca 2016 r. odwołujący pobiera emeryturę w kwocie 2.159,30 zł.

Mając powyższe na względzie Sąd na podstawie powołanych w uzasadnieniu przepisów prawa materialnego oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 23 października 2015 r. sprostowaną postanowieniem z dnia 25 listopada 2015 r., w ten sposób, że przyznał odwołującemu prawo do emerytury ustalonej na podstawie art. 26 w związku z art. 55 ustawy emerytalno-rentowej od dnia 1 września 2015 r. (pierwszego dnia miesiąca, w którym wystąpił z wnioskiem o obliczenie emerytury zgodnie z art. 55a).

/-/ Maciej Nawrocki